

GUIA

per a

TINC UN PAPER

Guia didàctica desenvolupada per

Marta Costa

© Editorial Flamboyant

 Flamboyant

Sou davant un **llibre-CD** i és per això que teniu un munt d'opcions per treballar a partir del que s'hi explica. I s'hi escolta! Aquí us fem unes propostes, però de ben segur que a les vostres mans agafarà vida pròpia. Som-hi!

Fem equip! Tots som necessaris

En una obra teatral, no només hi treballen els actors i les actrius. Perquè la representació sigui possible són imprescindibles un seguit de professionals. Tots ells tenen el seu paper perquè tot surti rodó.

QUÈ SABEM?

Abans de la lectura

Teniu tres opcions a l'hora d'afrontar aquest llibre: llegir-lo primer i després escoltar les cançons, fer-ho a l'inrevés o bé escoltar les cançons amb el suport de la lectura. També podeu combinar les tres opcions, triant vosaltres mateixos quines cançons voldreu escoltar abans de llegir-les i veure'n les imatges, i quines voldreu fer-ho tot alhora.

Previ a aquest pas, us proposem dur a terme una petita conversa de contextualització.

CONVERSEM

Establiu una conversa posant exemples de professions i fent-los preguntes dirigides que els facin reflexionar sobre la importància de cadascú en la creació conjunta d'un producte, sigui del tipus que sigui. Si treballeu amb un grup d'edats més baixes, busqueu exemples que els siguin més propers, abans de parlar-los de professions.

Exemples:

- Imagineu un equip del vostre esport preferit. Cada esportista fa la mateixa feina? N'hi ha algun que sigui més important que un altre? L'equip funcionaria igual si faltés algun d'ells?
- Qui intervé en la construcció d'un edifici? Què passaria si un d'aquests professionals no pogués fer la seva feina?

- Som davant un concert de l'orquestra simfònica que és a punt de començar. El flautista encara no ha arribat i el percussionista s'ha posat malalt a l'últim moment. Podran fer el concert? I si falta el director?
- Ara imaginem una obra de teatre. Què passaria si l'actor no s'hi presentés? I si la persona encarregada d'obrir el teatre se'n descuida?
- En una obra de teatre, quanta gent creus que hi deu treballar? Quina feina fan?

Si el grup és d'edats més grans, podeu ensenyar-los la coberta i llegir-los el títol. A quin tipus de paper es refereix? Per què s'ha escollit la paraula "paper"?

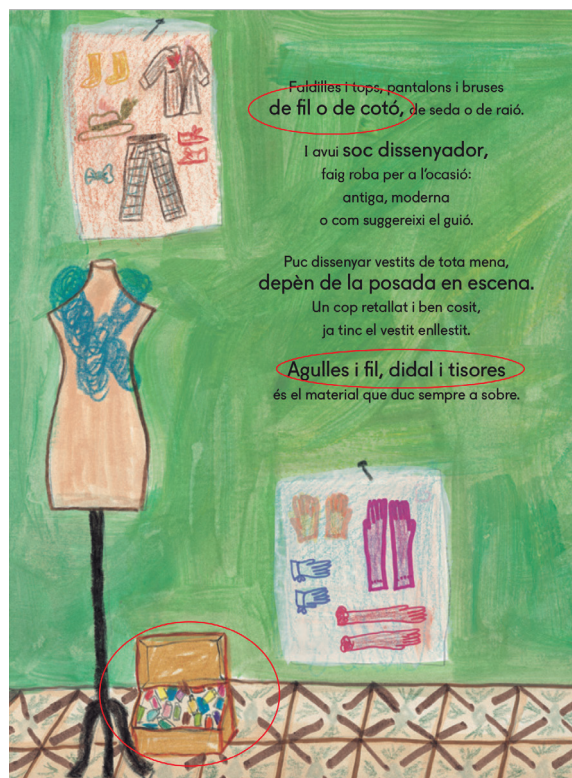
Expliqueu que aquest llibre parla d'un grup d'amics que prepara una obra de teatre i que estan a punt de conèixer algunes de les feines que fa cadascun. Podeu demanar-los que s'aventurin a fer una petita llista de quines poden ser aquestes professions. Anoteu-les a la pissarra o en un full de paper, després us farà servei.

LLEGIM, MIREM I ESCOLTEM Durant la lectura

És el moment o bé de llegir les cançons i mirar les imatges o bé d'escoltar els temes. I de descobrir quins són els sis professionals que surten al llibre.

Cal que pareu atenció a diferents aspectes:

- Els **paratextos** us ajudaran a desxifrar millor cada professió. Trobareu paraules clau en una mida més gran que la resta del text, com les accions principals de cada feina o bé els estris i eines que utilitza cadascú. Ens donen pistes del medi amb què treballa cada professional.

- Les **imatges** us donaran més informació per completar en què consisteix cada professió i també us faran pensar per què aquell element apareix representat en aquella persona. Per què el productor hi té números, al maletí? Per què l'escriptora té aquesta cabellera formada de lletres? Us heu fixat que en els personatges de l'actor hi apareix un cor de color vermell? Què deu voler dir?
- La **música** també us permetrà parlar de les característiques de cada personatge. Quin caràcter li ha donat el compositor? És ràpida o lenta? Suau o enèrgica? Hi sonen molts instruments? En quin món ens transporta?

Demaneu-los també que si hi ha paraules que no han entès, les comparteixin amb la resta del grup per tal que entre tots en pugueu deduir o buscar el significat.

FEM Després de la lectura o l'audició

Parlem-los dels autors, el músic Marc Parrot i la pintora i il·lustradora Eva Armisen. Pregunteu-los si els coneixen i encuriosiu-los per la seva obra. Podeu dedicar una estona per escoltar algun altre tema del músic (www.marcparrot.com) i veure altres treballs de l'artista (www.evaarmisen.com).

A continuació teniu cinc propostes d'activitats per dur a terme a l'aula, que inclouen una fitxa amb la informació bàsica i una explicació amb el desenvolupament de l'activitat, exemples i imatges.

1. I TU, QUI VOLS SER?

Nivell

Cicle inicial, mitjà i superior (6-12 anys)

Materials

Mocadors o retalls de roba, complements de vestuari: barrets, sabates, cintes de cabells, collarets, etc.
Llanternes, papers cel·lofana de colors, etc.
Cartrons, material reciclat i estris per retallar, pintar, etc.

Àrea de coneixement

Educació artística: visual i plàstica, música i dansa

Objectius

Identificar els elements que defineixen cada professió.
Caracteritzar cada professió seguint el propi criteri i consensuant-lo amb el grup.
Expressar-se amb el cos seguint la música de la cançó.

Competències bàsiques. Àmbits i dimensions

Àmbit artístic: Imaginació i creativitat / Interpretació i producció / Percepció, comprensió i valoració
Àmbit d'educació en valors: Dimensió interpersonal / Dimensió social
Àmbit autonomia i iniciativa personal

Agrupació

Gran grup (repartits en sis grups)

Durada

Mínim una sessió de treball (45-50 minuts)

Desenvolupament

Aquesta activitat la podeu adaptar a diferents edats. Del que es tracta és que gaudeixin amb la música i la caracterització de cada personatge. Expliqueu-los que, per grups, interpretaran ballant i amb moviment un dels personatges del llibre mentre sona la seva cançó. El treball previ que haureu de fer és el de trobar quins elements, estris, objectes i eines fa servir cada professional. O per als més grans, quin és el medi amb el què treballa (paraules, teixits, números, llum, etc.) Per a fer-ho podeu llistar-los a la pissarra fixant-vos en les imatges i les lletres de cada cançó.

Per exemple:

Esriptora

PARAULES

- llapis
- goma
- llibreta o fulls de paper
- ordinador
- ...

Dissenyador

TEIXITS

- retalls de roba
- barrets
- tisores
- fil de cosir
- llanes

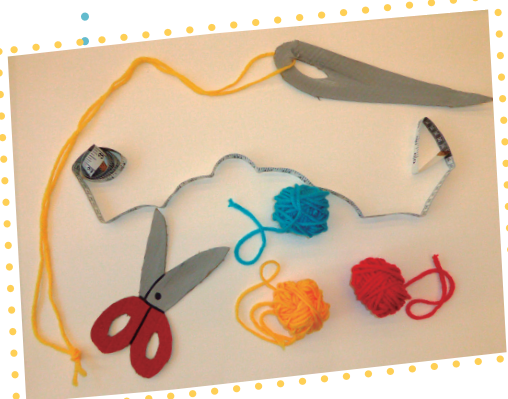
Il·luminadora

LLUM

- lots
- papers de colors
- plàstics de colors
- ...
- ...

Un cop identificats els elements, decidiu com els representareu. Per exemple, podeu fer lletres grosses amb cartró i pintar-les, inspirant-vos en la cabellera de l'escriptora, etc. I un cop tingueu el material a punt, cada grup haurà de preparar un petit ball coreogràfic o bé un d'improvisat amb la seva cançó. Deixeu-los un temps perquè el

grup es posi d'acord, ho parli i ho assagin una mica si volen. Si no disposeu ni d'espai ni de temps, opteu per fer-ne una improvisació. Feu que cada grup tingui el seu temps per gaudir del seu moment mentre balla davant de la resta.

Un cop realitzats els balls, podeu fer una reflexió sobre l'activitat sencera. Proposeu-los que valorin com han treballat en equip mentre feien el material, com han

arribat a acords, si hi ha hagut algú que duia la veu cantant, si tots hi ha pogut dir la seva, com s'han repartit les feines, etc.

2. CADENES MUSICALS

Nivell

Cicle inicial i mitjà (6-10 anys)

Materials

Instruments de petita percussió (claves, caixa xinesa, pandero, triangle, cròtals, güiro, etc.)
Mocadors de colors

Àrea de coneixement

Educació artística: música i dansa

Objectius

Jugar improvisant ritmes o moviments respectant el torn d'intervenció dins el grup
Aprendre a valorar cada individu dins d'un grup
Reconèixer la nostra aportació com a part d'un tot

**Competències
bàsiques. Àmbits i
dimensions**

Agrupació

Durada

Àmbit artístic: Imaginació i creativitat / Interpretació i producció

Àmbit d'educació en valors: Dimensió interpersonal / Dimensió social

Gran grup en rotllana (drets o asseguts)

Entre 10 i 20 minuts

Desenvolupament

Podeu fer aquesta activitat de moltes maneres diferents, introduint les variables que vulgueu. Des de la seva forma més senzilla (utilitzant la percussió corporal o bé fent servir instruments o altres elements d'expressió).

Proposeu de fer una rotllana. Podeu estar drets o bé asseguts, depenent de si jugareu amb tot el cos o bé fent servir un instrument. Expliqueu que entre tots farem una cadena infinita de ritmes o moviments. Doneu una pauta del temps a cadascú o bé una indicació a partir de la qual sabran que han de passar el torn (per exemple quan feu sonar una campaneta).

Digueu qui serà el primer en començar i en quin sentit anirà la cadena. Podeu sortejar amb una cançó que coneguin i cantin entre tots, qui comença. A partir de llavors, tant si seguiu una cèl·lula de quatre pulsacions (per exemple) o bé un temps determinat per a cada intervenció, la cadena no es pot trencar. Hem d'estar ben atents per quan ens toqui el torn.

Les cadenes poden ser amb el motiu que vulgueu, però penseu a definir-lo bé perquè no es perdin pensant què fer. Si opteu per fer les improvisacions amb mocadors, penseu en deixar una mica de temps perquè puguin improvisar bé. Podeu ajudar-vos d'una música de suport o bé senzillament en marcar la pulsació vosaltres mateixos amb una caixa xinesa.

3. MANDALA EFÍMER

Nivell

Cicle inicial, mitjà i superior (6-12 anys)

Materials

Pedretes o còdols de diferents formes i mides.
Fulles, pinyes i branquetes.
Petxines, cargolines, musclos.
Llegums (arròs, lleties, cigrons), pasta
Material reciclat (taps de suro, rotlles de paper higiènic, palets de gelat, etc.)

Àrea de coneixement

Educació artística: visual i plàstica

Objectius

Dissenyar i dur a terme la creació d'un mandala en grup fet amb materials diversos.
Treballar amb materials de diferent tipologia.

Competències bàsiques. Àmbits i dimensions

Àmbit artístic: Imaginació i creativitat / Producció
Àmbit d'educació en valors: Dimensió personal / Dimensió interpersonal / Dimensió social
Àmbit autonomia i iniciativa personal
Àmbit de coneixement del medi: Dimensió Món actual
Àmbit matemàtic: Dimensió Connexions

Agrupació

Gran grup o bé grups reduïts

Durada

45 minuts (o dues sessions si recopilen ells el material)

Desenvolupament

Segur que el vostre alumnat coneix bé què és un mandala. Però s'han parat a pensar que hi ha mandales que un cop fets, els fem desaparèixer perquè ja han complert la seva funció mentre els realitzàvem? Expliqueu-los que entre tots, o per grups, en faran un de la manera que hàgiu decidit.

Primer caldrà pensar en els materials que farem servir i recopilar-los. Podeu combinar els materials que vulgueu o bé centrar-vos només en un tipus (per exemple allò que es pugui recollir a la tardor: fulles seques, branquillons, pinyes...).

Si us ve de gust ampliar aquesta part, podeu treballar-ne la recollida si teniu un bosc o natura a l'abast. També podeu fer la proposta només amb material reciclat o bé amb llegums. Sigui com sigui, feu que s'impliquin i es motivin amb el que ells hagin decidit.

Un cop tingueu el material, podeu fer dues coses, o bé pensar un disseny previ segons el material recopilat, o bé deixar-ho a la improvisació del moment. Del que es tracta és que cadascú tingui l'oportunitat de posar el seu "granet de sorra". No ens podem saltar el torn i hem de deixar que cadascú s'expressi i trobi el seu moment per a intervenir. Podem establir un torn o bé anar dient el nom del nen o la nena que ha d'intervenir. Tingueu en compte que si el grup és molt nombrós, es pot fer una mica pesat anar d'un en un i la paciència no els durarà gaire. Cal dinamitzar l'activitat segons les característiques. Podeu fer-los intervenir per parelles, trios, etc.

Un cop doneu per finalitzat el mandala, podeu fer una petita reflexió de com s'han sentit mentre el feien, si els ha agradat veure l'aportació dels seus companys, etc.

El podeu fotografiar per si en voleu tenir un record, però penseu que aquesta activitat està pensada perquè visquin el moment i no pas per endur-se'n un resultat a casa o deixar-lo a l'escola. Podeu desfer el mandala per grups i guardar el material per repetir l'experiència un altre dia!

Estirem el fil...

Tant amb els més grans com amb els petits, podeu aprofitar per treballar algunes figures geomètriques (la circumferència, el quadrat, etc.). Amb els més grans podeu completar alguns coneixements de geometria que estiguen treballant a l'aula, com per exemple fer-los calcular el radi o el diàmetre o fins i tot l'àrea de la circumferència que han realitzat amb el seu mandala.

4. FEM UN VITRALL

Nivell

Cicle inicial i mitjà i superior (6-10 anys)

Materials

Papers de cel·lofana de diferents colors
Cartolines de colors
Llapis, tisores i cola blanca
Lots (opcional)

Àrea de coneixement

Educació artística: visual i plàstica

Objectius

Elaborar un vitrall per a les finestres de l'aula.
Explorar les propietats de la llum i treballar amb materials translúcids i transparents.

Competències bàsiques. Àmbits i dimensions

Àmbit artístic: Imaginació i creativitat / Producció
Àmbit d'educació en valors: Dimensió social
Àmbit autonomia i iniciativa personal
Àmbit matemàtic: Dimensió Connexions

Agrupació

Gran grup

Durada

Mínim una sessió de treball (45-50 minuts)

Desenvolupament

Oferiu a l'alumnat paper de cel·lofana de diferents colors i que observin el pas de la llum a través d'ells. Podeu fer servir la llum natural o bé ajudar-vos també amb alguna lot. Parleu de la feina de la il·luminadora tal i com ens la descriu la cançó. Si feu servir lots i teniu la possibilitat de quedar-vos a les fosques, proveu d'il·luminar l'aula amb els diferents colors.

A continuació, expliqueu-los que dissenyarem un vitrall per a una o més d'una de les finestres de l'aula, de manera que la llum que hi entrarà quedarà modificada. Per a fer-lo, hauran de retallar peces de diferents formes i mides que posteriorment aniran unint amb tires de cartolina.

Estirem el fil...

Amb els més grans de cicle mitjà, podeu treballar el vitrall amb figures geomètriques definides i que siguin ells mateixos qui prenguin les mides de la finestra i les traslladin al vitrall. És una activitat que la podeu explotar també per a treballar les matemàtiques: mesura i geometria.

5. QUI FALTA? FEM-LI UNA CANÇÓ!

Nivell	Cicle superior (10-12 anys)
Materials	Material per a escriure. Instruments per a la interpretació.
Àrea de coneixement	Educació artística: música i dansa Llengua catalana: expressió escrita
Objectius	Identificar una altra professió dins l'àmbit teatral. Inventar un text i una música per a la professió triada. Interpretar la seva creació.
Competències bàsiques. Àmbits i dimensions	Àmbit artístic: Imaginació i creativitat / Interpretació i producció / Percepció, comprensió i valoració Àmbit d'educació en valors: Dimensió personal / Dimensió interpersonal / Dimensió social Àmbit autonomia i iniciativa personal Àmbit lingüístic: Dimensió Expressió escrita / Dimensió Literària Àmbit de coneixement del medi: Dimensió Ciutadana
Agrupació	En grups d'entre tres i cinc
Durada	Mínim una sessió de treball (45-50 minuts)

Desenvolupament

Repasseu les professions que surten al llibre i repreneu la pregunta que havíeu fet al principi sobre quins professionals estan implicats en la preparació d'una obra teatral. En cas que no n'haguéssiu parlat llavors, podeu fer-ho ara. Ajudeu-los amb preguntes com ara “Qui fa els decorats?”, “Qui mou els elements de l'escena quan són molt pesants?”, “Qui prepara els actors quan han de cantar o ballar a escena?”, “Hi ha altres persones que treballen quan es representa l'obra al teatre?”, etc.

Aquí teniu altres professionals que poden sortir: escenògraf, tramoista o maquinista, coreògraf, regidor, programador, taquiller, acomodador, tècnic de so, etc.

Podeu triar-ne un i entre tots escriure el text de la cançó i posar-li música o bé repartir-vos en grups i que cada equip faci la seva composició.

Per poder escriure el text, **caldrà conèixer més a fons en què consisteix la feina d'aquell professional**. Animeu-los a fer una cerca d'informació. Penseu que pot ser que algun familiar dels vostres alumnes treballi en aquest sector i l'alumne pot aportar la seva experiència i coneixement.

I ara sí, un cop tingueu clar quina és la feina del vostre personatge, ja podeu començar a escriure!

Pel que fa a la música, adapteu-ne la dificultat segons el que considereu. Podeu anar des de l'opció més ambiciosa de compondre'n una de bell nou (ajudeu-los amb recursos, que puguin enregistrar el que canten i després ho pugueu transcriure, o demaneu ajuda a l'especialista de música) i instrumentar-la, fins a recórrer a una cançó o cantarella popular i posar-hi el vostre text. Deixeu també que siguin ells qui triïn l'estil musical de la composició: potser els agradarà fer un rap, qui sap!

Aquesta activitat podeu fer-la conjuntament amb l'especialista de música, és una activitat molt competencial pel fet que es treballen les dimensions de l'àmbit lingüístic juntament amb les de l'àmbit artístic. S'abraça tot un procés creatiu des de l'inici fins el producte final.

Finalment, ja que es tracta d'haver arribat a un producte final, els podeu proposar d'enregistrar la seva cançó i fins i tot fer-la arribar al compositor de les de *Tinc un paper!* Si creieu que això els pot motivar, els ho podeu proposar des del principi: farem la nostra cançó i l'enviarem perquè la puguin escoltar en Marc Parrot i l'Eva Armisen. Segur que la idea els entusiasma!

En aquest cas, podeu enviar les vostres composicions a educa@editorialflamboyant.com

Estirem el fil...

Si voleu ampliar aquesta activitat, encara podríeu completar el tàndem de la cançó representant gràficament el vostre personatge. Podeu fer-ho dibuixant, pintant amb ceres, pintures i llapis de colors –seguint la mateixa tècnica pictòrica que l'Eva Armisen al llibre-, fent un collage, etc. Animeu-vos!